

Šolanje za viteza

Dečka plemenitega rodu, ki mu je bilo namenjeno, da bo postal vitez, so običajno že okrog sedmega leta poslali za paža v ugledno hišo kakega visokega odličnika, pogosto k stricu. Tam se je učil lepega vedenja in ježe. Okoli štirinajstega leta so ga dali v šolo oziroma za oprodo kakemu vitezju. Uril se je v orožju in skrbel za gospodarjeve konje in oklep; celo v boj je odhajal, da je pomagal vitezju nadevati oklep in kadar so ga ranili ali vrgli s konja. Naučil se je streljati z lokom in razkosavati meso. Uspešne oprode so povitezili okrog 21. leta.

Mladenci, ki so želeli biti vitezi, so morali biti žilavi. Tako so se oprode nenehno urili, da bi si krepili mišice in se mojstrili v spretnosti z orožjem. Vadili so med seboj, pa tudi s svojimi gospodarji – z vitezi, ki so prav tako morali ohranjati telesno pripravljenost. Tako urjenje je bilo naporno in niso ga mogli opraviti vsi. Kdor pa ga je dokončal, so ga naposled povitezili.

PREBERI BESEDILO IN ODGOVORI NA VPRAŠANJA.

Odgovore zapiši v celih povedih (v zvezek).

1. O čem govori besedilo?
2. Kaj vse se je včasih deček, ki je hotel postati vitez, moral naučiti?
3. Kaj je delal kot oproda?
4. Kaj pomeni, da so morali biti mladeniči žilavi?
5. Kdaj so oprode postali vitezi?
6. Zakaj vsi oprode niso postali vitezi?
7. Kaj pomeni, da so dečka povitezili?
8. Kaj misliš, ali je danes telesna izurjenost še tako pomembna kot nekoč? Pojasni svoj odgovor.

paž – fant plemiškega rodu, ki spremlja viteza
ugleden – ki uživa ugled; o katerem imajo ljudje dobro mnenje
odličnik – dostojanstvenik; kdor ima visok družbeni položaj
ježa – jahanje
oproda – vitezov služabnik, spremljevalec
uriti se – vaditi
žilav – vzdržljiv, vztrajen
mojstriti se – učiti se, uriti se
naposled – nazadnje

Kekec se je rodil v domišljiji Josipa Vandota leta 1918

Josip Vandot in Kekec bi danes štela več kot sto let. Pisatelj je ustvaril lik po Mežnarčevem Gregcu, ki je bil neustrašen pastirček iz Kranjske Gore. Krajše zgodbe o junaku je pisatelj najprej objavljial v otroškem časopisu Zvonček. Več kot 30 let kasneje je režiser Jože Gale zgodbo dečka posnel in dobili smo prvi slovenski celovečerni mladinski film.

Današnji časi so drugačni od časa, v katerem je živel, a navihaneč še vedno osrečuje tako bralce kot gledalce. Fant je tudi neustrašen, saj se težav z divjim lovцем Bedancem in teto Pehto loti s svojo bistrourmnostjo, vztrajnostjo in pogumom. Mnogi ga poimenujejo kar heroj. Res je, da bi ga lahko imeli zaradi lastnosti kar za superjunaka in vedno nasmejanega ljubitelja živali in narave. Pastir s čutom za pravičnost in pomoč v stiski ima danes tudi žensko konkurencu. Deklice trenutno občudujejo Ano in Elzo, ki sta nadomestili Piko Nogavičko in Heidi. Kekcu sta po poklicu in junaškosti zelo blizu pastir Peter Klepec in velikan Martin Krpan, med tujimi junaki pa tudi Harry Potter, Olaf ... Danes mnogi Slovenci bolje poznajo tuje junake kot naše. A Kekec ostaja brezčasen, saj tudi po mnogih letih radi prebiramo njegove dogodivščine. Opisujejo ga junaštvo in optimizem, navihanost in pogum. Ne smemo pa pozabiti, da je tudi otrok, ki zna misliti s svojo glavo.

Povzeto po: <https://www.rtvsllo.si/kultura/knjige/to-si-pisi-za-uho-kljub-starosti-nad-sto-let-kekec-se-zmeraj-vsaki-generaciji-prinasa-drugo-sporocilo/479690>

PREBERI BESEDILO IN ODGOVORI NA VPRAŠANJA.

Odgovore zapiši v celih povedih (v zvezek).

1. O čem govori besedilo?
2. Kje so bile najprej objavljene zgodbe o junaku?
3. Kdo je posnel prvi slovenski celovečerni mladinski film?
4. Kdaj je nastal prvi slovenski celovečerni mladinski film?
5. Kako se je Kekec lotil težav z Bedancem in Pehto?
6. Katerim književnim junakom je podoben Kekec?
7. Zakaj je Kekec brezčasen?
8. Kaj pomeni, da Kekec zna misliti s svojo glavo? Pojasni svoj odgovor.